

*Голові разової спеціалізованої вченої
ради PhD 14940 Хмельницького
національного університету
д. е. н., професору Віктору НИЖНИКУ*

ВІДГУК

опонента – доктора економічних наук, професора
Череп Алли Василівни
на дисертаційну роботу

Проскурівського Михайла Івановича
«УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БІЗНЕС-СТРУКТУР НА
ОРГАНІЗОВАНИХ РИНКАХ КАПІТАЛУ»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
в галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дослідження та її загальна характеристика.

Українські бізнес-структури впродовж останнього десятиліття працювали за умов посиленої макроекономічної нестабільності, структурних змін фінансового сектору, пандемічних обмежень, повномасштабної війни, валютних і регуляторних обмежень. У таких умовах управління інвестиційною діяльністю, тимчасово вільними коштами, резервами, борговими інструментами і портфелем цінних паперів перестає бути другорядною функцією фінансового відділу та набуває стратегічного значення для виживання і розвитку підприємства.

Наукова постановка проблеми у дисертаційній роботі Проскурівського М.І. є коректною. Дисертант виходить із того, що можливості організованих ринків капіталу недостатньо інтегровані у практику українських нефінансових бізнес-структур. Причинами цього є не лише слабкий розвиток внутрішнього ринку акцій або обмежений доступ до іноземних ринків, а й відсутність у багатьох підприємств формалізованого управлінського процесу: інвестиційної політики, затвердженого мандата, розподілу повноважень, процедур оцінювання ризику і ліквідності, регулярного моніторингу та контролю ефективності.

Дисертація має значення для теорії підприємництва і практики біржової діяльності, оскільки переводить розгляд цінних паперів із площини фінансових інструментів самих по собі в площину управління бізнес-структурою. Такий підхід є особливо важливим для нефінансових підприємств, які не мають права поводитися як спекулятивні портфельні інвестори без урахування виробничих циклів, сезонності, боргового навантаження, потреб у оборотному капіталі та внутрішньокорпоративних обмежень.

Загальний обсяг і структура дисертації відповідають заявленій меті. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку

використаних джерел і додатків. Основний текст розкриває теоретичні основи управління інвестиціями, аналітичну оцінку ринків капіталу та інвестиційної діяльності на прикладі агропромислових бізнес-структур, а також структурологічні моделі процедур управління інвестиційною діяльністю. Така структура забезпечує логічну послідовність дослідження від категоріального апарату до практичних інструментів.

2. Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота Проскурівського М.І. виконувалась за тематичним спрямуванням в межах науково-дослідної роботи кафедри економічної теорії, підприємництва та торгівлі Хмельницького національного університету за темою: «Регулювання національної економіки та формування стратегічних пріоритетів розвитку підприємницької та біржової діяльності за умов євроінтеграції» (2023-2026 рр., номер державної реєстрації 0123U100797), а також – під час виконання госпдоговірної науково-дослідної теми: «Стратегізація управління потенціалом підприємницьких структур у післявоєнній відбудові економіки України на засадах інноваційності» (54-2025, № ДР 125U003292, 2025-2026рр.), де автором сформовано теоретико-методичні підходи щодо групування чинників, які визначають вибір механізмів управління інвестиційною діяльністю бізнес-структур в сучасних умовах динамічних змін ринку та необхідності повоєнної відбудови економіки України. Матеріали дисертації використовувалися під час реалізації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти з економічних і управлінських спеціальностей та в рамках аналітичної підтримки регіональних промислових структур.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації, їх достовірність і новизна.

За результатами ознайомлення зі змістом дисертації та опублікованих праць автора дисертації Проскурівського М.І. робимо висновок про належний рівень розроблення досліджуваної проблематики, суттєву новизну його наукового авторського доробку. Дисертація Проскурівського Михайла Івановича виконана на перетині управління підприємницькою діяльністю, інвестиційного менеджменту, біржової діяльності, фінансової стійкості підприємств і розвитку організованих ринків капіталу. Автором вдало сформульовано теоретичні положення, зокрема актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження. Аналіз змісту дисертації свідчить про те, що сформульовані мета і завдання вирішено на належному теоретичному, науково-методичному та практичному рівнях. Наведено критичну оцінку проблемних питань, що розглядаються у роботі, висвітлено недостатньо досліджені проблеми і запропоновано власний варіант їх вирішення.

Грунтовно охарактеризовано і критично переосмислено сучасні наукові доробки, що стосуються теми дисертації, сформульовано наукову новизну, а також викладено основні положення, що виносяться на захист.

Методологічна база дисертації спирається на системний підхід. Це є виправданим, оскільки інвестиційна діяльність бізнес-структури на організованих ринках капіталу не може бути зведена до одного рішення про купівлю певного інструмента. Вона охоплює аналіз фінансового стану, визначення стратегічних цілей, формування політики, оцінювання інструментів, взаємодію з посередниками, управління ризиками, контроль ліквідності, облік і звітність. Саме системність дає змогу поєднати фінансовий і організаційний аспекти дослідження та забезпечити обґрунтованість і достовірність наукових висновків, положень та рекомендацій.

Водночас теоретичні положення дисертації мають прикладну орієнтацію. Автор постійно повертається до питання, які управлінські наслідки має певне визначення або класифікація. Наприклад, подільність і ліквідність активів на організованому ринку означають можливість гнучкішого управління резервами; публічне ціноутворення означає потребу регулярної переоцінки; диверсифікація означає необхідність лімітів; підзвітність емітентів означає використання корпоративної звітності та інформаційного моніторингу.

Важливо, що у дисертації Проскурівського М.І. порівнюється досвід українських агропромислових компаній із практикою Bunge, Archer-Daniels-Midland Company та Adecoagro. Це дозволяє автору дійти висновку про відсутність універсальної моделі фінансового інвестування. Автор робить висновок, що інвестиційна поведінка залежить від стратегії, доступності інструментів, потреб у ліквідності, географії операцій і фінансової архітектури компанії. Саме цей висновок є корисним для подальшої розробки моделей, які враховують специфіку конкретної бізнес-структури. Рекомендації автора Проскурівського М.І. можуть бути використані не лише окремими підприємствами, а й консультантами, освітніми установами, бізнес-об'єднаннями та регіональними структурами, які працюють із підвищенням фінансової грамотності підприємницького сектору. Запропоновані процедури можуть бути корисними для власників бізнесу, менеджерів і професійних учасників ринку капіталу, що є важливою умовою більш широкого залучення підприємницьких структур до інвестиційної активності.

Самостійність та унікальність роботи Проскурівського М.І. підтверджується довідкою перевірки дисертації на плагіат.

4. Структура і зміст дисертаційної роботи. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертація Проскурівського М.І. є самостійною та завершеною науковою працею, яка повною мірою відображає наукові положення,

підготовлені для публічного захисту, результати теоретичних досліджень, а також можливості та рекомендації щодо їх практичного застосування у практичній діяльності бізнес-структур. Мета роботи та поставлені завдання узгоджені між собою.

У першому розділі автор послідовно розглядає сутність управління інвестиційною діяльністю бізнес-структури, теоретичні основи прийняття інвестиційних рішень та особливості організованих ринків капіталу як середовища інвестування. Позитивно оцінюємо те, що дисертант не обмежується оглядом традиційних категорій «інвестиції», «інвестиційна діяльність», «інвестиційна стратегія», а уточнює їх через управлінську призму. У результаті запропоновано визначення управління інвестиційною діяльністю як усвідомленої та цілеспрямованої управлінської діяльності щодо організації та забезпечення процесу здійснення інвестицій.

Важливим теоретичним результатом є визначення управління інвестиційною діяльністю підприємства на організованих ринках капіталу як комплексної діяльності щодо організації та забезпечення реалізації інвестиційного процесу з урахуванням особливостей цінних паперів як об'єктів інвестування. Це положення дозволяє відмежувати загальне управління інвестиціями від управління інвестиціями у фінансові інструменти, де на перший план виходять ліквідність, ціноутворення, ринковий ризик, регуляторні вимоги і портфельний характер рішень.

У роботі достатньо повно розкрито зміст інвестиційної політики підприємства як системи стратегічних орієнтирів, принципів, управлінських рішень, організаційно-фінансових процедур і контрольних механізмів. Така інтерпретація є раціональною, адже вона дозволяє розглядати інвестиційну політику не як формальний документ, а як механізм узгодження цілей власників, фінансової служби, інвестиційного комітету, ризик-менеджменту, бухгалтерії і внутрішнього аудиту.

Другий розділ присвячено оцінці та особливостям управління інвестиціями на ринках капіталу бізнес-структур на прикладі структур агропромислового комплексу. Дисертант аналізує макроекономічні умови, стан українського фондового ринку, структуру біржових торгів, динаміку інтересу фізичних і юридичних осіб до державних облігацій, а також порівнює внутрішній ринок із провідними іноземними ринками. Це дозволяє сформувати реалістичний контекст для подальших управлінських рекомендацій.

Порівняння українських та іноземних організованих ринків капіталу має не лише описовий, а й методичний характер. Автор пропонує скоринговий підхід до визначення привабливості фондового ринку країни для іноземних інвесторів з урахуванням кількості компаній-емітентів, загальної капіталізації, наявності різних видів фінансових інструментів і конвертованості валюти. Така

модель може бути використана як попередній фільтр для оцінювання юрисдикцій і ринкової інфраструктури.

Аналіз агропромислових компаній Кернел, МХП, Астарта та ІМК є обґрунтованим. Вказані компанії є показовими для дослідження взаємозв'язку між бізнес-моделлю, сезонністю, структурою доходів, операційним грошовим потоком, інвестиційною активністю і політикою ліквідності. Автор правильно підкреслює, що однакова галузева належність не означає однакової інвестиційної поведінки: компанії різняться за ступенем переробки продукції, міжнародною присутністю, борговим навантаженням, підходами до резервів і використанням цінних паперів.

У третьому розділі дисертант переходить до розроблення структурологічних моделей процедур управління інвестиційною діяльністю на організованих ринках капіталу. Найбільш вагомим результатом є концепція організаційного забезпечення як трирівневої системи: стратегічний рівень визначає цільову логіку інвестування і межі прийняттого ризику; методичний рівень формалізує правила, процедури, ліміти і критерії оцінювання; операційний рівень забезпечує практичне виконання інвестиційних рішень, облік, звітність і контроль.

Запропонований автором підхід є методично правильним, оскільки він не допускає зміщення функцій власників, наглядової ради, правління, інвестиційного комітету, фінансової служби, аналітичного підрозділу, юридичної служби, ризик-менеджменту, бухгалтерії і внутрішнього аудиту. Для підприємств, які лише формують системну інвестиційну діяльність, таке розмежування знижує ризик несанкціонованих операцій, конфлікту інтересів і непрозорого ухвалення рішень.

Особливої уваги заслуговує RACI-матриця для бізнес-процесів інвестиційної діяльності. Вона має прикладне значення, оскільки допомагає визначити, хто відповідає за підготовку інвестиційної пропозиції, хто погоджує ліміти, хто ухвалює рішення, хто виконує операцію, хто контролює ризик і хто формує звітність. Такі інструменти безпосередньо сприяють перетворенню наукових рекомендацій у практику корпоративного управління.

Модель впровадження системи управління інвестиційною діяльністю враховує масштаб діяльності, галузеву специфіку, сезонність, рівень диверсифікації бізнесу, стадію життєвого циклу, стратегічну орієнтацію, структуру капіталу, боргове навантаження, ризик-профіль, фінансовий стан, розмір інвестиційної бази та валютні ризики. Такий перелік чинників є достатньо повним і дозволяє уникнути механічного перенесення однієї моделі на різні підприємства.

Теоретико-методичні засади формування інвестиційного портфеля, розроблені автором Проскурівським М.І. мають теоретико-прикладне значення. Автор пропонує визначати оптимальний портфель не лише через

співвідношення очікуваної дохідності і ризику, а через стратегічну узгодженість, диверсифікованість, контрольованість, ліквідність і стійкість грошових потоків. Для бізнес-структури реального сектору це є принципово правильним, оскільки надмірно ризиковий або неліквідний портфель може погіршити операційну стійкість навіть за формально високої очікуваної дохідності.

Застосування ALM до формування портфеля цінних паперів бізнес-структури є обґрунтованим. Такий підхід дозволяє зіставляти активи і зобов'язання за строками, валютами, ліквідністю і очікуваними грошовими потоками. У результаті портфель виконує допоміжну функцію щодо основної діяльності підприємства, а не стає джерелом неконтрольованого фінансового ризику. Запропоноване сегментування портфеля на операційний резерв, ліквідний резерв, резерв фінансової безпеки, валютний, проєктний і стратегічний сегменти є логічним і практично придатним.

У роботі простежується намагання автора поєднати класичні положення фінансової теорії з реаліями українського підприємницького середовища. З одного боку, дисертант звертається до питань оптимального портфеля, ризику, дохідності, диверсифікації, ліквідності та ринкової оцінки. З іншого боку, він підкреслює, що для українського підприємства практична доцільність інвестування визначається не лише математичною привабливістю активу, а й доступністю рахунків, регуляторними режимами, валютними обмеженнями, можливістю обліку, рівнем кадрової готовності і готовністю власників приймати певний рівень ризику.

Позитивно слід оцінити увагу автора до питання внутрішньої документації. У багатьох підприємствах інвестиційні операції здійснюються ситуативно, за рішенням керівника або фінансового директора, без належного документального оформлення інвестиційної політики, лімітів і процедур контролю. У дисертації показано, що перехід до системного інвестування неможливий без формалізації мандата, регламентів, звітності й відповідальності. Це положення має значення не лише для зниження операційного ризику, а й для підвищення якості корпоративного управління.

Цінним є й те, що автор не пропонує універсального портфеля для всіх бізнес-структур. Навпаки, в роботі послідовно доведено залежність портфельних рішень від галузі, сезонності, життєвого циклу підприємства, боргового навантаження, валютних ризиків, стратегічної орієнтації та розміру інвестиційної бази. Такий підхід є більш складним, ніж механічне ранжування інструментів за дохідністю, проте саме він відповідає управлінській природі досліджуваної проблеми.

Важливою є також спрямованість роботи на післявоєнну економічну відбудову. Формування фінансово стійких бізнес-структур потребуватиме не лише доступу до кредитних ресурсів або державних програм підтримки, а й

розвитку внутрішньої здатності підприємств управляти власним капіталом, резервами, інвестиційними можливостями та ризиками. У цьому контексті дисертація пропонує інструментарій, який може бути корисним для підвищення фінансової дисципліни та інвестиційної культури підприємств.

Структура викладу дисертації Проскурівського М.І. загалом є збалансованою: вступ визначає проблему і дослідницьку логіку, перший розділ формує теоретичну базу, другий розділ забезпечує аналітичне підтвердження практичної релевантності, а третій розділ містить конкретні моделі. Матеріал подано послідовно, з використанням таблиць, схем і додатків. Висновки відповідають змісту розділів і не виходять за межі отриманих результатів, що свідчить про достатній рівень наукової коректності автора. Дисертаційна робота має логічну структурну побудову, її зміст повною мірою розкриває тему наукового дослідження. Оформлення роботи повністю відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України до кваліфікаційних наукових робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», зі змінами та іншим нормативним документам.

Загальний обсяг дисертаційної роботи викладений на 312 сторінках. Робота містить: 33 таблиці з яких 4 охоплюють повні сторінки; 33 рисунки; анотацію на 16 сторінках; 7 додатків, що розміщені на 37 сторінках; список використаних джерел складається із 237 позицій, які охоплюють 28 сторінок. Обсяг основного тексту дисертації становить 211 сторінок.

Зміст дисертаційної роботи, кількість та повнота поставлених завдань повною мірою відображають розкриття обраної теми та досягнення поставленої мети, що відображено у висновках до розділів та загальних висновках дисертаційної роботи.

5. Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів.

Ознайомлення зі змістом дисертації Проскурівського М.І. дає підстави констатувати, що вона дійсно є оригінальним і комплексним дослідженням сучасної актуальної теми. Виконане дослідження свідчить про достатню обізнаність дисертанта з науковими працями вітчизняних і зарубіжних вчених, які досліджують проблеми управління інвестиційною діяльністю підприємницьких структур та їх активністю на організованих ринках капіталу.

Наукова новизна роботи сформульована достатньо конкретно. До результатів, що заслуговують на позитивну оцінку, належать: удосконалення визначення оптимального портфеля цінних паперів бізнес-структури (с. 226); трактування організаційного забезпечення управління інвестиційною діяльністю як трирівневої системи (с. 182); скоринговий підхід до оцінки привабливості фондового ринку країни (с. 131–134); формалізація визначення

пріоритетів інвестиційної діяльності (с. 197–220, зокрема с. 216); розвиток засад формування інвестиційного портфеля з урахуванням практичної реалізованості стратегій (с. 235–241, зокрема с. 240). Подальшого розвитку набули визначення управління інвестиційною діяльністю підприємства на організованих ринках капіталу (с. 88-89), класифікація відповідності видів цінних паперів пріоритетам бізнес-структур (с. 234), підхід до визначення чинників формування системи управління інвестиційною діяльністю (с. 197–218) та засади порівняння показників фондового ринку з альтернативними інструментами розміщення коштів (с. 159–163).

Практичне значення результатів підтверджується тим, що автор розробив не лише концептуальні схеми, а й набір методичних рекомендацій і внутрішніх документів, придатних для використання підприємствами. До таких результатів належать управлінський мандат, елементи інвестиційної політики, підходи до розподілу відповідальності, лімітів, процедур взаємодії з посередниками, звітності та контролю. Це є важливою перевагою дисертації, оскільки практична проблема підприємств часто полягає саме у відсутності регламентованого процесу.

Результати дослідження пройшли належну апробацію. За темою дисертації опубліковано 11 наукових праць, серед яких є статті у фахових виданнях України та матеріали науково-практичних конференцій. Публікації охоплюють організований фондовий ринок України, пріоритети інвестиційної активності, валютний ризик, особливості управління інвестиційною діяльністю на організованих ринках капіталу та виклики української економіки. Це свідчить про достатній рівень оприлюднення результатів.

Впровадження окремих положень у діяльність регіональних структур і підприємств, що підтверджується відповідними документами: Хмельницькою торгово-промисловою палатою (довідка № 22-01/424.1 від 02.05.2025 р.), компанією Aleph One (довідка від 16.12.2025 р.), ПП «Україна–Агро–2С (довідка № 17 від 11.02.2026 р.), ТОВ «Трієра Сторедж» (довідка № 191 від 16.07.2025 р.), ТМ Berdichevski (довідка № 89 від 02.03.2026 р.), а також використання в освітньому процесі Хмельницького національного університету (довідка про впровадження № 2/10 від 24.12.2025 р.) підсилює практичну значущість дисертації. Водночас реальна цінність таких впроваджень залежатиме від здатності підприємств адаптувати запропоновані моделі до власного масштабу, структури капіталу, кадрового потенціалу та доступу до ринкової інфраструктури.

6. Повнота відображення наукових положень дисертаційної роботи в опублікованих працях

За темою дисертації Проскурівського М.І. опубліковано 11 наукових праць, загальним обсягом 6,12 друк. арк., з яких особисто автору належить 3,96

друк. арк., у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях України, загальним обсягом 4,84 друк. арк., з яких особисто автору належить 3,08 друк. арк.; 5 наукових публікацій, що додатково відображають результати дослідження. У публікаціях відображено основні результати, пов'язані з особливостями управління інвестиційною діяльністю бізнес-структур, у тому числі – на організованих ринках капіталу, що є підтвердженням достатнього рівня оприлюднення результатів дослідження та їх апробації.

Крім того, апробація здійснювалася на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, форумах і наукових заходах. Така апробація дозволила представити результати дослідження фаховій аудиторії і підтвердити їхню відповідність проблематиці підприємництва, управління та цифровізації. Публікаційна активність здобувача відповідає профілю дисертації та загалом підтверджує авторський внесок.

Ознайомлення зі змістом анотації дисертації Проскурівського М.І. засвідчує її відповідність основним положенням, які викладені у тексті дисертації. Анотацію подано українською та англійською мовами. Вона є узагальненим коротким викладом основного змісту дисертаційної роботи. Таким чином, автором дотримані усі вимоги МОН України щодо кількості публікацій. Зміст опублікованих результатів відповідає тим, що містяться в дисертації й анотації, а основні положення дослідження пройшли усі передбачені види апробації: опубліковані, впроваджені та обговорені на конференціях різних рівнів.

7. Дискусійні питання і зауваження. Характеризуючи наукову новизну та здобутки дисертаційної роботи Проскурівського М.І, потрібно звернути увагу на деякі положення і твердження, що мають дискусійний характер і потребують уточнень. Зокрема:

1. У дисертації запропоновано низку авторських визначень, зокрема управління інвестиційною діяльністю (с. 33), інвестиційної політики підприємства (с. 46–48), управління інвестиційною діяльністю на організованих ринках капіталу (с. 88) та оптимального портфеля цінних паперів бізнес-структури (с. 226). Визначення є змістовними, однак у тексті бажано було б чіткіше показати, у чому саме полягає відмінність кожного з них від найближчих наукових підходів, а не лише подати власну редакцію після огляду літератури.

2. Використання ALM у процесі формування портфеля є сильним положенням роботи (с. 228–233), проте воно переважно подане на концептуальному рівні. На нашу думку, доцільно було б доповнити модель кількісними індикаторами: строковою структурою активів і зобов'язань, допустимим розривом ліквідності, duration-gap, валютною позицією,

мінімальним рівнем високоліквідних інструментів та граничними втратами за сценаріями зміни ставок.

3. Аналіз іноземних організованих ринків капіталу показує їх привабливість для українських бізнес-структур (с. 125–134), однак практичні умови доступу до таких ринків для нефінансових українських підприємств розкрито недостатньо. На нашу думку, доцільно було б ширше врахувати валютне регулювання, податкові наслідки, бухгалтерський облік іноземних цінних паперів, процедури відкриття рахунків, вимоги фінансового моніторингу та обмеження, що можуть діяти під час воєнного стану.

4. У моделі формування портфеля згадано репутаційні та ESG-обмеження, що є методично правильним (с. 239–240). Водночас ці критерії залишаються недостатньо операціоналізованими. Було б доцільно запропонувати хоча б базову шкалу перевірки емітентів за ESG, санкційними, репутаційними та галузевими ризиками, щоб підприємство могло застосувати ці критерії не декларативно, а процедурно.

5. У дисертаційному дослідженні використано результати анкетування як складової інформаційної бази дослідження (с.106-172), однак у роботі варто було б детальніше розкрити методику такого анкетування: кількість респондентів, типи підприємств, критерії відбору, перелік ключових питань, спосіб оброблення відповідей та обмеження інтерпретації результатів. Це посилює доказовість прикладних висновків щодо готовності бізнес-структур до системного інвестування.

Разом з тим, зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки представленої дисертації Проскурівського М.І. та можуть бути прокоментовані та стати предметом дискусії при захисті дисертації. У роботі на високому науковому рівні розкрито складні проблеми обґрунтування теоретичних, науково-методичних та практичних засад і рекомендацій щодо управління інвестиційною діяльністю бізнес-структур на організованих ринках капіталу в сучасних умовах, обумовлені темою дослідження, і висувуються цікаві наукові гіпотези та слушні пропозиції.

8. Загальний висновок.

Розглянувши дисертацію Проскурівського М.І. на тему «Управління інвестиційною діяльністю бізнес-структур на організованих ринках капіталу» та наукові публікації автора, в яких висвітлені основні наукові результати дисертаційної роботи, враховуючи особистий внесок здобувача у виконання науково-дослідних тем, вважаємо, що робота виконана самостійно, є завершеним науковим дослідженням, має наукову новизну та практичну цінність. Основні положення дисертаційної роботи, опубліковані у наукових фахових виданнях України, оприлюднювалися під час доповідей на науково-

практичних конференціях. За своїм змістом дисертація відповідає обраній темі, розкриває її та підтверджує, автором вирішені поставлені у роботі завдання.

Дисертаційна робота виконана з дотриманням норм академічної доброчесності та відповідає паспорту спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами) та іншим нормативним документам, а її автор Проскурівський Михайло Іванович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
Запорізького національного університету
Міністерства освіти і науки України

Алла ЧЕРЕП

Підпис д.е.н., проф. Череп А.В. засвідчую.

Проректор з наукової роботи

Запорізького національного університету

Дмитро ЯРИМБАШ